

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

7-8. évfolyamos tanulók számára

1. forduló

Össz.pontszám:	53p	
----------------	-----	--

Beküldési határidő: 2023. október 24.

Név:.....

Iskola neve, címe:.....

1. Idegen közmondások

Nincs olyan nép, amely ne fogalmazott volna meg mindennapi bölcsességeket, s ezekből az évszázadok alatt gyakran ismételt közmondások, szólások születtek. Hiába vagyunk egymástól akár több ezer kilométer távolságra, a közmondások, szólások üzenete mégis hasonló. Felismered-e más népek magyarra fordított bölcsességeiben a magyar megfelelőt?

a) Olvasd el az idegen közmondásokat, majd írd az üres négyzetbe a magyar megfelelőjük betűjelét!

1. Ne sírj a kiömlött tej miatt! (angol)		A	Rossz pénz nem vész el.
2. A majom is leesik a fáról. (japán)		B	Nem a ruha teszi az embert.
3. Mindenütt jó, ahol nem vagyunk. (orosz)		C	Késő bánat, eb gondolat.
4. A gaz nem pusztul el.(német)		D	Kutyából nem lesz szalonna.
5. Nem szabad diadalt énekelnünk a győzelem előtt. (francia)		E	A szomszéd füje mindig zöldebb.
6. Akit macska szült, az egereket fog. (olasz)		F	Nyugtával dicsérd a napot.
7. Még ha a majom selyembe öltözik is, majom marad. (spanyol)		G	A lónak is négy lába van, mégis megbotlik.

7p	
----	--

b) Vajon mit jelentenek a fenti közmondások? Több értelmezést is olvashatsz az alábbiakban. Az idegen közmondások számát írd a jelentésük mellé! Figyelj, nem kell valamennyi jelentés mellé számot írni!

Ne a külsőségek alapján ítéld! _____

Nem érti a helyzetet. _____

Az ember sosem elégedett a helyzetével. _____

Az öröm a biztos sikert kövesse! _____

A legrátermettebb is hibázhat. _____

Az utólagos megbánás semmit nem ér. _____

A hitvány embert nem kell félteni. _____

Barátokkal könnyebben elvégezzük a munkát. _____

Van, aki sosem változik. _____

Ne költsd felesleges dolgokra a pénzed! _____

10p	
-----	--

2. Különös tantárgyak szerte a világból

Olvasd el az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

Mindenki életében elérkezik az az ominózus szeptember elseje, ami már nem csak az őszt, de az iskolakezdést is jelenti. Az iskolatáska mindenki hátát ugyanúgy nyomja, ebben valószínűleg a világ összes gyereke és tinédzsere egyforma. Ám hogy mit és hogyan tanulunk az iskolában, az bizony országonként igencsak eltérő. Lássuk, mi újság a külföldi iskolákban!

Japánban a tisztelet a természetnek elnevezésű tanórák célja, hogy megtanítsák a gyerekeknek a környezetük, a természet értékeit, szépségét. A cél: kihozni a gyerekeket a laptop és az okostelefonok világából legalább 45 percre.

A Baskír Köztársaságban közel 100 iskolában van saját méhészet, ahol a gyerekek elsajátíthatnak minden tudást, ami a méhgazdálkodáshoz szükséges. Az oktatók szerint a méhészet tantárgy türelemre, figyelmességre és pontosságra is tanítja a gyerekeket.

A kiberbiztonság elnevezésű tantárgynak hatalmas létjogosultsága van a mai világban. Izraelben az elméleti és gyakorlati órákon a gyerekek megtanulják, hogy kell viselkedni a kibertérben, hogyan kell válaszolni kommentekre, blogokra, videókra, külön figyelmet fordítanak a bullyingra és a videójáték-függőségre.

Annak érdekében, hogy továbbra is az ausztrálok maradjanak a szörf legjobbjai, már tantárgyként is oktatják az iskolákban. A cél, hogy egyetlen külföldi se lovagolja meg jobban a hullámokat, mint ők. Hasonló tantárgyat vezettek be Hawaiiin is.

Oroszországban a hagyományosnak mondható tárgyak mellett a gyerekek tanulnak sakkozni is. A középiskola is egészen szokványos lenne, ám oktatnak asztronómiát, világkultúrát és műszaki rajzolást. A finn iskolák eddig is híresek voltak gyakorlati szemléletükről és kreatív módszertanukról. A finn gyerekek a növényekről a parkban vagy az erdőben tanulnak. A diákok például a „kávéházi vendéglátás” nevű foglalkozás keretében gyakorolják a matematikai műveleteket, idegen nyelvet, kommunikációs ismereteket, az „Európai Unió” nevű foglalkozásokon pedig gazdasági ismereteket, történelmet, nyelveket és földrajzot oktatnak nekik.

Forrás:

<https://nlc.hu/szabadido/20200812/tantargyak-iskola-vilag/>

<https://petofilive.hu/hirek/cikk/2018/11/21/mit-tanulnak-az-iskolaban-a-vilag-kulonbozo-pontjain/>

<https://index.hu/belfold/2015/03/26/tantargy-finnorszag-finn-oktatasi-reform-tantargy-projektmodszert/>

a) Egészítsd ki az alábbi táblázatot!

Ország	Tantárgy
	kiberbiztonság
Hawaii	
	Kávéházi vendéglátás
Baskír Köztársaság	
	sakk

5p

b) Igaz – Hamis

Finnországban az „Európai Unió” nevű foglalkozásokon kommunikációs ismereteket, történelmet, nyelveket és földrajzot oktatnak. ____

Az orosz gyermekek műszaki rajzolást is tanulnak. ____

A természet szépségét Japánban és Finnországban is a környezetben tanítják. ____

A Baskír Köztársaságban több, mint 100 iskolában van saját méhészet. ____

4p

c) Mit jelentenek a szövegben található idegen eredetű szavak? Húzd alá a szinonimáját! Figyelj, lehet, hogy több szó is aláhúzható!

ominózus:

őszi

híres

emlékezetes

tinédzser:

serdülő

kamasz

tiszteletlen

bullying:

biztonság

mesterséges intelligencia

bántalmazás

asztronómia:

csillagjósolás

csillagászat

kisbolygótan

kreatív:

sokféle

találékony

elméleti

6p

d) Képzeltben a világ messzi tájaira is eljutottunk. A helyesírásuk sem okoz gondot? Hogyan kell írni a következő földrajzi neveket melléknévként?

Földrajzi név (Mi?)	Melléknév (Milyen?)
Finnország	
Japán	
Baskír Köztársaság	
Hawaii	
Európai Unió	

5p

e) Melyik szóra illenek a meghatározások? Az első bekezdésből válogass!

felszólító módú ige: _____

tárgyragos összetett főnév: _____

igekötős ige: _____

egy szótagú kérdő névmás: _____

vegyes hangrendű helyhatározó: _____

5p

f) Melyik szóra ismersz rá a felsoroltak közül a szerkezeti képletük alapján? Írd a vonalra a megfelelő kifejezést!

T = szótó K = képző J = jel R = rag

A következő szavak közül válogathatsz:

maradjanak, ismereteket, tanulnak, méhészet, híresek

T + K + J = _____

T + K + K = _____

T + J + R = _____

T + K + J + R = _____

T + K + R = _____

5p	
----	--

3. Nem mindegy!

A hasonló alakú szavak sokszor megnehezítik a helyes szóalak kiválasztását. Pótold a következő mondatok hiányzó szavait! Ügyelj arra, hogy a zárójelben lévő szavak közül a helyeset válaszd!

A végzős _____ (fiuk-fiúk) elindultak az izgalmas túrára: vadvízi evezés várt rájuk a következő két napban. Az első órákban _____(egyhangúan-egyhangúlag) telt az idő, a _____(csekély-sekély) vízű patakban nem volt kihívás a csónakban maradni. A _____(gondatlan-gondtalan) órákat azonban hamarosan felváltották a kanyargós völgyek, meredek lépcsők. Elég lett volna egy _____ (gondatlan-gondtalan) pillanat, és máris felborul a csónak. A kaland végén valamennyien _____(egyhangúan-egyhangúlag) arra szavaztak, hogy jövőre megismétlik a kihívást.

6p	
----	--